Lietas arhīva Nr. C-1122-21/5
ECLI:LV:RPPT:2021:0126.C68333220.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2021.gada 26.janvārī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas tiesnese M.Šalta izskatīja rakstveida procesā civillietu OU Aktiva Finants prasību vienkāršotajā procedūrā pret /pers. B/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

OU Aktiva Finants (turpmāk arī prasītāja) cēla tiesā prasību vienkāršotajā procedūrā pret /pers. B/ (turpmāk arī atbildētājs) par naudas piedziņu.

Prasības pieteikumā un tā grozījumos, kas pamatots ar Civillikuma 1402., 1425., 1587., 1756., 1757., 1759., 1763., 1793., 1797., 1798., 1801., 1805., 1934., 1943.pantu, lūgts piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai pamatparādu 1503,17 *euro*, līgumsodu 125,17 *euro* un tiesāšanās izdevumus, kā arī noteikt prasītājai tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā līdz sprieduma izpildei.

Prasības pieteikumā un tā grozījumos norādīts, ka 2018.gada 19.jūnijā starp SIA/nosaukums/un atbildētāju noslēgts Kredītlīnijas līgums Nr./numurs/, saskaņā ar kuru atbildētājam piešķirts aizdevums 1480 euro apmērā.

2019.gada 30.jūlijā starp SIA /nosaukums/un atbildētāju noslēgts Kredītlīnijas līgums Nr./numurs/, saskaņā ar kuru atbildētājam piešķirts aizdevums 400 euro apmērā.

2019.gada 21.oktobrī starp SIA /nosaukums/ un prasītāju noslēgts cesijas līgums, saskaņā ar kuru prasītāja ieguva prasījuma tiesības pret atbildētāju.

Atbildētāja parāds sastāv no galvenā parāda 1868,62 *euro*, likumiskajiem procentiem par laika periodu no 2020.gada 27.februāra līdz 2020.gada 17.jūnijam 33,79 euro, nolīgtajiem procentiem par laika periodu no 2019.gada 26.jūnija līdz 2020.gada 5.februārim 277,43 euro un līgumsoda par laika periodu no 2019.gada 16.oktobra līdz 2020.gada 27.februārim 125,17 *euro*.

Pēc prasības celšanas tiesā atbildētājs ir veicis daļēju parāda samaksu, kas tika novirzīta procentu un daļējai pamatparāda dzēšanai, līdz ar to atbildētāja parāds uz lietas izskatīšanas dienu sastāv no pamatparāda 1503,17 *euro* un līgumsoda 125,17 euro.

Tiesā saņemti atbildētāja paskaidrojumi, kuros norādīts, ka atbildētājs prasību atzīst daļēji.

Prasītāja nav iesniegusi pierādījumus, ka aizdevējs ir izpildījis Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta $4.^1$, $4.^2$ un $4.^4$ daļā noteikto pienākumu izvērtēt patērētāja spēju atmaksāt kredītu, tādējādi ir pamats piemērot par aizdevuma lietošanu procentu likmi, kas nepārsniedz likumiskos procentus.

Izvērtējot prasītājas sniegto informāciju par atbildētāja veiktajiem maksājumiem un ņemot vērā procentu likmi, kas nepārsniedz likumiskos procentus, uzskatāms, ka atbildētājas saistības ir izpildījis pilnībā.

Papildus atbildētājas norāda, ka lietā nav pierādījumu par kredītkartes izsniegšanu un aizdevuma 1480 euro izsniegšanu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma $250.^{25}$panta pirmo daļu nosaka, ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma $250.^{26}$ pantu, lietu izskata rakstveida procesā. Datums, kad saīsinātā sprieduma noraksts ir pieejams tiesas kancelejā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālus, uzskata, ka prasība ir apmierināma daļēji šādu apstākļu dēļ.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa nosaka, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Tiesa nolēmumu pamato ar Civillikuma 1716., 1720., 1756., 1757., 1759., 1765., 1934., 1838.pantu, Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta $4.^1$, $4.^2$, $4.^4$, $4.^5$ un $4.^6$ daļu.

No lietas materiāliem redzams, ka 2018.gada 19.jūnijā starp SIA /nosaukums/ un atbildētāju noslēgts Kredītlīnijas līgums Nr./numurs/, saskaņā ar kuru atbildētājam piešķirts aizdevums 1480 euro apmērā.

2019.gada 30.jūlijā starp SIA /nosaukums/ un atbildētāju noslēgts Kredītlīnijas līgums Nr./numurs/, saskaņā ar kuru atbildētājam piešķirts aizdevums 400 euro apmērā.

2019.gada 21.oktobrī starp SIA /nosaukums/ un prasītāju noslēgts cesijas līgums, saskaņā ar kuru prasītāja ieguva prasījuma tiesības pret atbildētāju.

Tiesa, pārbaudot lietas materiālos esošos līgumus, secina, ka puses ir vienojušās par darījuma būtiskajām sastāvdaļām, ar nolūku savstarpēji saistīties un saskaņā ar Civillikuma 1533.pantu šie līgumi uzskatāmi par galīgi noslēgtiem un atzīstami par tiesīgiem.

Atbildētājs uzskata, ka prasītāja nav pierādījusi 2018.gada 19.jūnijā noslēgtā līguma aizdevuma izsniegšanu.

Atbilstoši Civillikuma 1934.pantam, ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

Aizdevuma līgums ir reāllīgums, kura noslēgšanas obligāta sastāvdaļa ir naudas nodošana (*Latvijas Republikas Civillikuma komentāri, Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā.- Rīga: Mans Īpašums, 2000, 382.lp.*).

Atbilstoši kredītlīnijas līguma Nr.1023863 3.8.punktam aizdevējs piešķir aizņēmēja kontam kredītlīnijas limitu, atļaujot aizņēmējam izmantot aizdevēja naudas līdzekļus līdz noteiktajam kredītlīnijas limitam.

No SIA /nosaukums/ izziņas redzams, ka atbildētājām tika atvērts kredīta limits pēdējo reizi to palielinot līdz 1480 euro, padarot viņam to par pieejamu, izmantojot piešķirto maksājumu karti.

Tiesa kritiski vērtē atbildētāja norādīto, ka aizdevumu viņš nav saņēmis, jo kā izriet no izziņas, tad atbildētājam tika piešķirta maksājumu karte, kas ļauj piekļūt piešķirtajam kredītlimitam. Vēl jo vairāk no izziņas par parādsaistību apmēra redzams, ka atbildētājs aizdevumu uzsācis atmaksāt jau 2018.gada 9.jūlijā, neilgi pēc līguma noslēgšanas, un tiesa apšauba, ka atbildētājs ikmēnesi būtu veicis kredīta atmaksu, ja viņš šādu aizdevumu vispār

nebūtu saņēmis.

Tā pat no kredītlīnijas līguma 3.9.2.punkta izriet, ka aizdevējam ir tiesības, pagarinot kredītlīnijas līgumu, piedāvāt citus līguma noteikumus attiecībā par piešķirtā kredīta apmēru par to paziņojot aizņēmēja lietotāja profilā un, ja netiek saņemts atteikums, tad līguma grozījumi ir uzskatāmi par apspirinātiem. Atbildētājs šādiem līguma noteikumiem ir piekritis.

Ievērojot iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka atbildētājam ir piešķirts kredīta limits 1480 euro apmērā.

Saskaņā ar līgumu noteikumiem, atbildētājs apņēmās atmaksāt aizdevumus līgumos noteiktajā kārtībā.

Tā kā atbildētājs savas saistības pienācīgi neaizpildīja, atbildētāja pamatparāds uz lietas izskatīšanas dienu ir 1503,17 *euro*.

Atbildētājs lūdzis tiesu saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta 4.^{6} daļu lemt par kreditēšanas līgumu procentu maksājumu samazināšanu atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta 4.^{5} daļai.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta 4.^{1} daļu pirms patērētāja kreditēšanas līguma noslēgšanas kredīta devējs izvērtē patērētāja spēju atmaksāt kredītu, pamatojoties uz pietiekamu informāciju, kas saņemta no patērētāja, un, ja nepieciešams, uz ziņām no atbilstoši normatīvajiem aktiem personas datu apstrādei izveidotām datubāzēm (turpmāk — datubāze) par personas ienākumiem un maksājumu saistību izpildi, kuras iegūtas normatīvajos aktos par fizisko personu datu aizsardzību un piekļuvi datubāzēm noteiktajā kārtībā. Ja atteikumu izsniegt kredītu pamato ar datubāzē iegūtajām ziņām, kredīta devējs nekavējoties un bez maksas informē patērētāju par datubāzes izmantošanas rezultātiem un sniedz ziņas par izmantoto datubāzi. Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta 4.^{2} daļu pirms patērētājs un kredīta devējs vienojas par kredīta kopējās summas būtisku palielināšanu patērētāja kreditēšanas līguma darbības laikā, kredīta devējs atjauno savā rīcībā esošo finanšu informāciju par patērētāju un atkārtoti novērtē patērētāja spēju atmaksāt kredītu. Ja atteikumu palielināt kredīta kopējo summu pamato ar datubāzē iegūtajām ziņām, kredīta devējs nekavējoties un bez maksas informē patērētāju par datubāzes izmantošanas rezultātiem un sniedz ziņas par izmantoto datubāzi.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta 4.^{4} daļa noteic, ka izpildot šā panta 4.^{1} un 4.^{2} daļā noteikto pienākumu, kredīta devējam ir pienākums pieprasīt, iegūt un izvērtēt informāciju par patērētāja ienākumiem un izdevumiem pienākuma izpildei atbilstošā apjomā. Patērētājam ir pienākums pēc kredīta devēja pieprasījuma sniegt informāciju par saviem ienākumiem un izdevumiem. Kredīta devējs ir tiesīgs piešķirt kredītu tikai pēc tam, kad tas izvērtējis patērētāja spēju atmaksāt kredītu un izvērtējums liecina, ka kredīta saistības, visticamāk, tiks izpildītas saskaņā ar līguma noteikumiem. Ja kredīta pieteikums tiek noraidīts, kredīta devējs nekavējoties informē patērētāju par šādu noraidījumu un attiecīgā gadījumā arī par to, ka lēmuma pieņemšanas process ir automatizēts.

Savukārt Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta 4.^{5} daļa un 4.^{6} daļa paredz, ja kredīta devējs piešķir kredītu patērētājam, neizvērtējot patērētāja spēju atmaksāt kredītu, tad kredīta devējs nav tiesīgs prasīt, lai patērētājs par kreditēšanas līgumā piešķirtās naudas lietošanas atvēlējumu maksātu vairāk par likumiskajiem procentiem, un piemērot patērētājam saistību pastiprinājuma līdzekļus vai kompensāciju. Šajā daļā minētais attiecas tikai uz tādiem saistību pastiprinājuma līdzekļiem vai kompensāciju, kas saistīti ar maksājumu kavējumu, ja kavējuma iemesls ir kredīta piešķiršanas brīdī neatbilstoši šā panta prasībām novērtēta patērētāja spēja atmaksāt kredītu. Šajā daļā minētais neatbrīvo patērētāju no pienākuma atmaksāt atlikušo kredīta kopējo summu saskaņā ar kreditēšanas līgumu. Prasībās par naudas piedziņu, kurās pieteikumu iesniedzis kredīta devējs, patērētājam ir tiesības lūgt tiesu samazināt kreditēšanas līguma procentu maksājumu atbilstoši šā panta 4.^{5} daļai. Strīda gadījumā uzskatāms, ka kredīta devējs nav izpildījis šā panta 4.^{1}, 4.^{2} un 4.^{4} daļā noteikto pienākumu izvērtēt patērētāja spēju atmaksāt kredītu, ja vien kredīta devējs nepierāda pretējo.

Tiesa, izvērtējot lietas materiālus, pievienojas atbildētāja norādītajam, ka prasītāja nav pierādījusi, ka aizdevējs pirms kredīta piešķiršanas ir izvērtējis atbildētāja maksātspēju. Prasītāja šādus pierādījumus tiesā nav iesniegusi, lai gan atbildētāja paskaidrojumi par to prasītājai tika nosūtīti, tādējādi viņai bija zināms, ka starp pusēm ir strīds par to vai aizdevējs ir izvērtējis atbildētāja maksātspēju.

Tādējādi, ievērojot Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta 4.^{6} daļā noteikto uzskatāms, ka aizdevējs pirms līguma noslēgšanas nav izvērtējis atbildētāja maksātspēju, jo pretējais nav pierādīts. Līdz ar to saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta 4.^{5} daļu, prasītājai ir tiesības par aizdevuma lietošanu prasīt no atbildētāja tikai likumiskos procentus.

Civillikuma 1756.pants nosaka, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Saskaņā ar Civillikuma 1757.pantu, nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs.

No prasītājas iesniegtā parāda aprēķina un paskaidrojumiem izriet, ka atbildētājam tika aprēķināti nolīgtie procenti par līgumu Nr.1023863 91,25% gadā un par līgumu Nr.1127763 43,80% gadā.

Prasītāja ir aprēķinājusi nolīgtos procentus līgumam Nr.1023863 par laika periodu no 2019.gada 26.jūnija līdz 2019.gada 3.oktobrim 362,39 euro un līgumam Nr.1127763 par laika periodu no 2019.gada 9.novembra līdz 2020.gada 5.februārim 51,04 euro.

Ievērojot spriedumā iepriekš konstatēto, ka prasītājai ir tiesības prasīt procentus par aizdevuma lietošanu tikai likumisko procentu apmērā, atzīstams, ka prasītājai ir tiesības prasīt nolīgtos procentus par līgumam Nr.1023863 par laika periodu no 2019.gada 26.jūnija līdz 2019.gada 3.oktobrim 24,05 euro un līgumam Nr.1127763 par laika periodu no 2019.gada 9.novembra līdz 2020.gada 5.februārim 5,59 euro.

Saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Civillikuma 1759.pantā noteikts, ka par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs, arī bez noteiktas norunas parādniekam jāmaksā nokavējuma procenti. Civillikuma 1765.pantā noteikts, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Prasītāja ir aprēķinājusi likumiskos nokavējuma procentus par laika periodu no 2020.gada 27.februāra līdz 2020.gada 17.jūnijam 33,79 euro.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakara ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Civillikuma 1720.pants nosaka, ka kreditors var prasīt gan līgumsodu, gan arī līguma izpildīšanu, ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Saskaņā ar līgumu noteikumiem līgumsods par termiņā neveiktu procentu vai pamatsummas maksājumu noteikts 0,5% apmērā.

Prasītāja ir aprēķinājusi līgumsodu par laika periodu no 2019.gada 16.oktobra līdz 2020.gada 27.februārim 125,17 euro apmērā.

Kā jau iepriekš tiesa spriedumā konstatējusi, ka aizdevējs pirms līguma noslēgšanas nav izvērtējis atbildētāja maksātspēju, tādējādi prasītājai saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8.panta 4.^{5} daļu nav tiesību piemērot saistību pastiprinājuma līdzekļus vai kompensāciju, līdz ar to prasība par nokavējuma procentu un līgumsoda piedziņu ir noraidāma.

Atbildētājs tiesai norādījis, ka viņš ir izpildījis saistības pret prasītāju pilnā apmērā, tomēr tiesa šādu apgalvojumu nevar atzīt par pamatotu.

Civilprocesa likuma 192.pants noteic, ka tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas.

Tiesa izskata lietu pēc būtības uz prasības pieteikumā norādītajiem pamatiem, nepārsniedzot prasījuma robežas, tādējādi tiesai jāvērtē vai prasītājam ir prasījuma tiesības par prasības pieteikumā norādīto prasījumu.

Atbildētājs tikai sniedzot paskaidrojumus ir apstrīdējis piešķirto procentu apmēru un parāda aprēķinu, līdz prasības celšanai atbildētājam nav bijuši

nekādi iebildumi par pušu starpā esošo līgumisko attiecību.

Tādējādi tiesa atzīst, ka nav pamata veikt pārrēķinu par atbildētāja veiktajiem maksājumiem pirms prasības celšanas.

Atbildētājs pēc prasības celšanas ir veicis maksājumus prasītājai 676,67 euro apmērā, ko prasītāja bija novirzījusi daļējai pamatparāda un pilnīgai procentu parāda dzēšanai.

Ņemot vērā, ka ar tiesas spriedumu noteikts, ka prasītājai ir tiesības tikai uz likumisko procentu piedziņu par aizdevuma lietošanu, tad ir veicams pārrēķins par veikto maksājumu novirzīšanu parāda dzēšanai.

Ievērojot spriedumā secināto tiesa atzīst, ka atbildētāja veiktie maksājumi pēc prasības celšanas 676,67 euro apmērā bija novirzāmi procentu 24,05 euro un 5,59 euro dzēšanai, bet pārējā daļa 647,03 euro bija novirzāma pamatparāda dzēšanai.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka atbildētāja saistības pret prasītāju sastāv no pamatparāda 1221,59 euro.

Atbilstoši Civillikuma 1838.pantam to, ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo. Atbildētājs tiesā nav iesniedzis pierādījumus, ka parāds būtu dzēsts pilnā apmērā. Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka no atbildētāja prasītājas labā piedzenams pamatparāds 1221,59 euro. Pārējā daļā prasība ir noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.panta noteikumiem, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, norādāmas prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos 6 % gadā no pamatparāda summas.

Tādējādi, tiesa atzīst, ka prasītājai nosakāmas tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6% gadā no nenomaksātās parāda pamatsummas, jo saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu gadījumos, kad likums noteic aprēķināt likumiskos procentus, tas nolikts pa seši no simta gadā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta otro daļu, ja prasītājs neuztur savus prasījumus tāpēc, ka atbildētājs tos pēc prasības iesniegšanas labprātīgi apmierinājis, tiesa pēc prasītāja lūguma piespriež no atbildētāja prasītāja samaksātos tiesas izdevumus.

Tādējādi no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi par samaksāto valsts nodevu 269,15 *euro*, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,47 *euro*, pavisam kopā 274,62 *euro*.

Civilprocesa likuma 204.[1]pants nosaka, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 41., 97., 193., 194.pantu tiesa

n o s p r i e d a :

OU Aktiva Finants prasību vienkāršotajā procedūrā pret /pers. B/ par naudas piedziņu apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/ par labu OU Aktiva Finants pamatparādu 1221,59 euro, kā arī tiesāšanās izdevumus 274,62 *euro*, pavisam kopā 1496,21 *euro* (viens tūkstotis četri simti deviņdesmit seši *euro* 21 *euro* cents).

Noteikt OU Aktiva Finants tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos sešus procentus gadā no parāda pamatsummas.

Noraidīt prasību daļā par pamatparāda 281,58 euro un līgumsoda 125,17 euro piedziņu.

Sprieduma labprātīgai izpildei noteikt termiņu desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā Daugavgrīvas ielā 58, Rīgā.

Pilns spriedums sastādīts 2021.gada 18.februārī.

Tiesnese M.Šalta